

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MÉGHÍJENIK RÉTEKÉNT EGYSZER:

szombaton és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. ide küldendő
a kéziratok)

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendő
az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** ♦♦ Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

A drágasági pótlék ügye.

Debreczen sz. kir. város kisebb javadalmazású tisztviselői, kezelői és segéd személyzete kérvényt adtak be a bizottsági közgyűléshez, hogy az 1908. évre szavazzon meg 30% drágasági pótlékot.

A kérvényt alább egész terjedelmében közöljük, melyből az érdeklődők megérthetik, hogy a kisebb javadalmazású tisztviselők és hivatalnokok rá vannak ntalva arra, hogy kérjenek.

Nem kételkedünk, hogy városunk törvényhatósági bizottsága nem zárkózik el ezen méltányos kérés teljesítése elől. Mert ha a fizetésrendezés égető kérdése még mindig vita alatt van, vagy jobban szólva a *halasztás* posványába süllyedt, legalább enyhíteni fog a drágasági pótlék megadásával a tisztviselők megélhetési gondjain.

A kérvény egész terjedelmében így hangzik:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Az utóbbi idők súlyos pénzügyi viszonyai és a minden téren rohamosan emelkedő drágaság ismét azon kényszerhezjutte hozta Debreczen sz. kir. város kisebb javadalmazású tisztviselőit, hogy helyzetüknek némileg elviselhetőbbé tétele végett a tek. Bizottsági közgyűlés méltányosságához forduljanak.

Közismert dolog, hogy a városi tisztikar fizetésének rendezése évek óta húzódik és bár a tek. bizottsági közgyűlés minden egyes tagja meg van győződve helyzetünk tarthatatlanságáról s ennek bizonyosságát a fizetések rendezésének szükségességét elvileg határozatban ki is mondotta: mégis az ügy — a tisztikar mély sajnálatára és elkedvetlenedésére — érthetetlen módon stagnál; a napok terhe pedig felettünk mind súlyosabbá válik s míg a hivatalokban a közügyek folyton növekvő halmozását nem lankadó buzgalommal lelküimeretesen és passz nélkül végezzük; addig kint a társadalomban és családjaink szűkebb körében az élet mindennapi követelményeivel nélkülözések közt kétségbeesítő nehéz harcot kell folytatnunk, hogy a külsőségekben is némileg fentarthatassuk legalább látszatát annak a tisztességes megelégedésnek, melyet a társadalom a tisztviselőtől megkíván s hivatalának tekintélye megkövetel.

Hálás elismeréssel vettük a tek. bizottsági közgyűlésnek azon méltányos elhatározását, mely részünkre a folyó évre 10% drágasági

pótlék folyósítását rendelte el. De mikor e feletti hálláknak kifejezést adunk, méltóztatassék megengedni, hogy tartózkodás nélkül kimondhassuk azt is, hogy ezen nemes indokból eredt elhatározás, — a nyújtott segély csekély összege miatt — csak kis mértékben érte el azon célt, melyet szolgálni kívánt, t. i. a tisztviselők anyagi helyzetének tühetőbbé tételét. Az így nyert kevés segélynek havi részletekben szétmorzsolódó jelentéktelen részei nem adnak módot a tisztviselőnek arra, hogy az eléje tornyosuló szükségleteknek eleget tessen s nehéz gondjaitól némileg szabaduljon. A nemeslelkű eldözt megfőzött s rajtnok segítve még sincsen!

Nem veszítettük még el reményünket, hogy a fizetések végleges rendezése által előbb-utóbb segítve lesz rajtnok, de addig is bizalomteljes tisztelettel kérjük a tek. bizottsági közgyűlést, hogy — a mai viszonyoknak megfelelőleg — fizetésünk 30%-át drágasági pótlék címén megadni méltóztatassék.

Fájdalmasan esik, hogy ezt kérnünk kell s önrétünk szenved miatta, de a társadalomban egy bizonyos nívón megmaradni erkölcsi kötelességünk; ezt bizonyára a tek. törvényhatósági Bizottság is megköveteli s miután a mult idők kedvezőbb viszonyaihoz mért jelenlegi javadalmazásunk erre elégtelen; kényszerítve vagyunk helyzetünk visszáságára a tek. bizottság jóakaró figyelmét hangos szóval felhívni.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Jelen voltak Vecsey Imre főjegyző elnöklete alatt Juhász Ignác, Komlóssy Arthur, Rochlitz Arthur, Rickl Géza, Beregi Nagy Sándor, Fejér Ferenc dr., Márton Imre, Poroszlav László, Oláh Károly, Magoss György dr., Aczél Géza és Vargha Károly.

A tárgysorozat első tárgya Havas Rezső dr. kir. tanácsos beadványa volt, amelyben arra szólítja fel Debreczen város törvényhatóságát, hogy Dalmáciának a Magyar birodalomhoz való hozzákapcsolása érdekében a képviselőházhoz intézett feliratát pártolja a város és intézzen hasonlilemű feliratot a képviselőházhoz. Havas Rezső dr. feliratában hivatkozik arra a tényre, hogy csak azon ország lehet független és hatalmas, amelynek tengere van. Ennek a tudatában harcoltak régi királyaink annyit Dalmáciáért, míg meg is

szerették a magyar királyság számára, Magyarország keleti politikájára nézve is rendkívül fontos Dalmácia visszacsatolása, mert ez által 562 kilométer hosszúságú tengerpart kikötővel kaput nyithatunk a Balkánra.

Gyönyörűten fejtegeti ezután Havas dr. Magyarországnak Dalmáciához való jogosultságát, az ezt biztosító törvényeket ismerteti az olaszok dalmát politikáját, a dalmátoknak a visszacsatolás érdekében való mozgalmait és azt a lázas munkát, amelyet mai időben az osztrákok fejtenek ki Dalmáciának minél több érdekszálal Ausztriához való kapcsolása érdekében. Elsorolja azon gazdasági érdekeket is, melyek Dalmácia visszacsatolása mellett szólnak.

A Havas Rezső dr. feliratával szemben Torontál vármegye átiratot küldött Debreczen városához, melyben a Dalmácia visszacsatolása ellen foglal állást s ilyen állásfoglalásra hívja fel Debreczent. Az átirat egyik fontos indoklásaképpen azt hozza fel, hogy Dalmáciának visszacsatolásával csak erősíteni fogják a délszláv ábrándokat, erősíteni fogják a horvátok szeparasztikus törekvéseit.

Elég gondja, baja van most Magyarországnak, ne bolygassanak ilyen nehéz kérdést a jelenlegi kritikus politikai viszonyok közepette, annál kevésbé, mivel előrelátható, hogy a felirásnak semmi sikere nem lenne.

Az előadóiavaslat Torontál vármegye javaslatát mellett foglal állást.

Komlóssy Arthur várakozó állásponton van. Ő sem tartja valami időszerűnek Havas dr. feliratát, amelyet különben teljes egészében aláír, de a Torontál vármegye kishitű nyilatkozatát elítéli. Szerinte legjobb lenne, ha most nem tárgyalnák a kérdést, hanem bevárnák, míg az országgyűlés felveti a kérdést és akkor szólna az ügyhöz Debreczen is, melynek szava mindig irányadó volt.

Magoss György dr. előadja, hogy a politikai viszonyok olyanok, hogy a kérdést nem érdemes bolygatni.

Fejér Ferenc dr. nem járul Torontál vármegye felfogásához. A határozathozatalt halasszák későbbre, most vegyék le a napirendről Havas dr. indítványát.

Juhász Ignác szerint ha szó lehetne Dalmácia visszacsatolásáról, úgy közvetlenül az anyaországhoz kell csatolni, még a fennálló törvények megváltoztatásával is. Most azonban időszerűtlennek tartja a kérdést.

A jog- és pénzügyi bizottság többek hozzászólása után úgy határozott, hogy az ügyet visszahagyja a tanácsnak, mert most időszerűtlennek tartja a bizottság kérdésben való határozathozatalt.

Az Uránia budapesti tudományos társulat munkás gimnáziumot óhajt Debreczenben felállítani, amelyben felnőtteknek tartanának ismeretterjesztő felolvasásokat mozgó gépek kíséretében.

Az Uránia maga gondoskodnék a szükséges gépekről és az előadások anyagáról s a várostól mindössze egy termet kér, melyben az előadásokat megtartanák, valamint a gépek Debreczenbe

való szállítására szükséges költségek fedezését. E költségek évente mintegy 720 koronát tennének ki.

Ezenkívül felolvasóról is kellene a városnak gondoskodnia.

Az előadó javasolja, hogy az ügyet javaslatétel végett adják ki a helybeli tanonciskola vezetőségének.

Oláh Károly tanácsnok különösnek tartja, hogy ilyen tekintélyes tudományos egyesület ajánlata felett nem határoz önállón a bizottság, hanem egy iskolától kér véleményt. Javasolja, hogy szavazzák meg a költségeket a munkás gimnázium számára, anélkül, hogy a tanonciskolától véleményt kérnének, hanem e helyett a szabadiskolával karöltve járjanak el a munkás gimnázium létesítése ügyében, annál inkább, mivel a szabadiskola is hasonló cél érdekében munkálkodik.

Komlóssy Antur veszedelmesnek tartja, hogy a szabadiskolát is bevonják ebbe az ügybe, mivel a szabad iskola az internacionális eszmék hirdetője és szociálista tanokkal mételjezi meg a népet, mert a szabad iskola politikai célt szegély. Helyteleníti, hogy annak idején a tanács segítségével részesítette a szabad iskolát és nem vitte az ügyet a jog- és pénzügyi bizottság elé. Semmi esetre sem akar a szabad iskolával fogózni. Amellett van, hogy az ügyet véleményadás végett adják ki a tanonciskolának.

Vescey Imre főjegyző a tanács reputációjára érdekében Komlóssy Arthur felszólalására, kijelenti, hogy a tanácsnak törvényben biztosított joga van arra, hogy a költségvetésben kijelölt kereten belül bizonyos célokra megszavazhasson valami összeget.

Fejér Ferenc dr., előadja, hogy minden aggodalom nélkül el lehet fogadni az Uránia tudományos egyesület ajánlatát. Fonák, sőt komikus dolognak tartja, hogy ily országos hírű tudományos egyesület működése elbírálását az iparos tanonciskolára akarják bízni. Minden aggály nélkül, sőt örömmel látja, ha a debreczeni szabadiskolával karöltve működne közre az Uránia nemes céljai a felnőttek tanítása érdekében. Védelmébe veszi a szabad iskolát, melynek tagjai önzetlenül működnek és kiemeli, hogy nem politikai cél, hanem tisztán kulturális cél érdekében dolgozik a szabad iskola, amelyet csak azok ítélnék el, akik nem ismerik és akik elítélik, azok talán sohasem voltak az előadásain.

Juhász Ignác is így látja, hogy az a szabadiskola a szociálisták iskolája. — Az Uránia ajánlata felett ki kell kérni a tanonciskola véleményét.

Oláh Károly kijelenti, hogy a debreczeni szabadiskola egyedül kulturális célt szegély és nem politikait, amiről bárki meggyőződhetik, ha a plakátját megtekinti.

A jog- és pénzügyi bizottság ezután szavazás útján elhatározza, hogy az Uránia ajánlatát véleményadás végett kiadja az iparostanonciskolának és csak ennek véleménye alapján fog majd határozni a munkás gimnázium ügyében.

A bizottság ezután hozzákezdett az új szegényügyi szabályrendelet tárgyalásához, amelyet a bizottság kisebb-nagyobb módosítással elfogadott.

A vármegyei tisztujtás.

Jelölő érkeztek.

A hajdúvármegyei függetlenségi és 48-as párt-állásu megyebizottsági tagok csütörtökön regge 8 órakor jelölő értekezletet tartottak Debreczenben, az Angol Királynőben. Az értekezleten 138 bizottsági tag vett részt közöttük az újonnan megválasztottak közül számosan. Weszprémy István pártelnök üdvözölte a megjelenteket. Az értekezlet ezután ráért a jelölésre.

A jelölő-bizottság javaslata alapján egyhangúlag nagy lelkesedéssel jelöltetett az alispáni állásra: Kovács Gyula, tisztí ügyésznek Weszprémy István, úrvászeki elnöknek Péntes Sándor, főjegyzőnek Pákozdy Sándor, főszolgabiráknak: Nábráczky István, Orosz Sándor, Nemes Zoltán, és aljegyzőnek, Dávidházy Sándor tb. főjegyző, másodaljegyzőnek dr. Nábráczky Béla. A harmadaljegyzői állásra abécé sorrendben jelöltettek: dr. Cseke Sándor, Dalm Barna, dr. Váradi Szabó János; a 3 úrvászeki ülnöki állásra abécé sorrendben jelöltettek: dr. Cseke Miklós, dr. Fekete László, Orosz Endre, Sepsy Dezső; a 3 szolgabírói állásra jelöltettek abécé sorrendben: Ercey Gyula, Ludány Géza, Rózsa Ernő, dr. U. Szabó Imre és Weszprémy Barna.

A párt az utóbbi állások betöltését nem tette pártkérdésre. Saját legjobb belátása és meggyőződése szerint fog a legérdemesebbnek talált jelöltreszavazni minden bizottsági tag. Tette ezt a párt azért, hogy a régi, érdemes tisztviselőket hivatalaikból ki ne maradhassanak, viszont az új generáció tehetségesebbjei előtt a pálya megnyitassék. Az értekezlet teljes megnyugvással járult hozzá a jelölő-bizottság javaslataihoz.

A tisztügyészi állásnál Oláh Bálint bőszőrményi biz. tag bejelentette, hogy adott szava folytán nem szavazhat Weszprémyre, amit nagyon sajnál, mert tudja, hogy ez állásra érdemesebb egyént Weszprémy Istvánnal választani nem lehet. Mátyus Gábor (Bőszőrmény) szerint vigyázni kellene, hogy a párt ajtaján ne jöhessenek be olyanok, kik nemrég még konok ellenségeink voltak.

Dr. Baltázr Dezső és Friedrich Lajos (Bőszőrmény) felvilágosító szavai után Fekete Sándor szoboszlói polgármester lelkes szavakban Weszprémy István ajánlotta. Zugó taps és éljenzés követte szavait. A különböző bizottsági tagsági helyek betöltésére nézve Kovács Gyula alispán kéréstett fel javaslatlételre. Az alispán nem lehetvén jelen az értekezleten, teendő javaslataihoz a párt előleges hozzájárulását megadta.

Ezután a tisztujtás egyéb részleteit beszélték meg. Majd a vasárnapi zászlóavatásról referált az elnök. Az idő rövidsége miatt ugyanis a zászlóavatást vezető intéző-bizottság a rendezés és meghívások körül tökéletes eljárást nem követhetett. A párttagok lelkesedése és elnézése azonban lehetővé teszi, hogy az ünnepség minden tekintetben sikerült legyen. Hirlapi uton is felhívtnak a megyebeli független és 48-as elvű polgárok, hogy a zászlóavatásra minél számosabban befá-

radni s az ünnepély fényét és jelentőségét megjelenésükkel emelni sziveskedjenek.

Végül Weszprémy István pártelnök bejelentette, hogy Lengyel Imre a kormány ellen a kiegyezési ügyből kifolyólag bizalmatlansági indítványt adott be. A párt az indítványt egyhangúlag, hozzászólással nélkül elvetette s a párt álláspontjának esetleges kifejtésével az elnököt bízta meg. Az elnök lelkes éljenzése közben az értekezlet fel 10 órakor ért véget.

Plakett Thaly Kálmán dr. tiszteletére.

A Magyar Történelmi Társulat a következő felhívást küldte lapunkhoz, valamint a társulat összes tagjaihoz:

A Thaly Kálmán lelkében kora ifjúságától fogva lobogó lánggal égő eszme megvalósulását jelentette az az 1904 április 18-án elhangzott királyi szózat, amely utat nyitott, hogy hazatérhessen — bár haló porában — az önfeláldozás krisztusi erényeivel ékes s szívének jóságában és lelkének nemességében pártatlan tündöklő 'dicsőséges' fejedelmünk II. Rákóczi Ferenc. Mennyi időnek kellett elteltie, mióta ifjú hévvel ennek az eszmének szolgálatába szegődött, amíg azt a megvalósulás stádiumába juttathatta! S ő ezt az időt nem töltötte munkátlanságba. De nem is elégedett meg azzal, hogy ez az eszme csak az övé legyen, csak neki világítson. Éjet-napot egygyetle évtizedeken keresztül fáradozott azon, hogy az eszme megvalósulásának erkölcsi alapot teremtsen. Leírhatatlan szorgalommal és pártatlan lelkesedéssel egy egész könyvtárt irt és hordott a Rákóczi kora történetére össze, bebizonyítandó a nagy világ előtt is az a magyar lélekben kiirhatatlanul élő örök igazság, hogy a „Pro Deo, Patria et Libertate” jelölés folyt titáni küzdelemben nemzeti létünk vagy nemlétünk kérdése nyomta Rákóczi Ferenc, kezébe a kardot.

De a Rákóczi szabadságharcára vonatkozó történelmi emlékek föl kutatása, publikálása közben sem feledkezett el Thaly arról a magasatos eszméről, melynek megvalósítását ifjonti lelkesedéssel élete céljául tűzte maga elébe: — Hozzuk haza Rákóczi Ferencet és töröljük le halhatatlan emlékeről azt a szegyenfoltot, melyly egy magáról, magyarságáról megfeledkezett satnya nemzedék inkább magamagát bélyegezte meg! Nem is hagyta elaludni ezt az eszmét soha. Ébrentartotta. Agitált mellette szakadatlanul. És az idők teljessége megszülte a napot, melyen a magyar nemzet millióival közös ügyainak, reményeinek teljesülését láthatta. Dicsőséges vezér! Fejedelmünk Rákóczi Ferenc itthon van! Itthon az édes anyja, a magyar nők örök mintaképe, Zrinyi Ilona. Itthon vannak Bercsenyi, Eszterházy, Vay Ádám, Sibirik, a dicső fejedelem hontalanságának és szenvedéseinek húzósztályosai. És Rákóczi megdicsőülésének izzó fényben tündöklő sugari bevilágítottak Kisásziába Nikomedéiába is, hogy utat jeljen a hazajövetelre a szenvedések töviskoronájával megkoronázott *kuruc király* Thököly Imre is.

Thaly Kálmán merész álmainak valóra válása: a hősök és marttyrok dialalutja Orsovától végig az országban Kassaig, Kézsmárkig volt az ő évtizedek óta lobogó lelkesedésének s valóban hazafias missziójának és fáradhatatlan munkálkodásának legszebb, legnagyobb jutalma. S míg Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társai szent hámfainak hazahozatata körül szerzett — mondjuk ki tisztán — halhatatlanul erős érdemei halvány clismerseképen megyei és városi törvényhatóságok, tudományos társulatok, köztintzetek, egyesületek, magánosok nagy sokasága diszpolgársággal, háflairatokkal és üdvözöl beszédekkel köszöntötték és nap-nap után köszöntik — addig a szívéhez nőtt Magyar Történelmi Társulat kebelében azon szerény eszme merült fel, hogy ez az országosan megnyilatkozó háta és elismerés a hazafias cselekedethez méltóképen s a nagy

közönségnek is hozzáférhető maradandó emlékekkel örökítessék meg.

E célból egy művészi kivitelű plakett elkészítésében állapodott meg a társulat igazgató választmányára, amely Thaly képmását, a Rákóczi kora történetéből vett valamely mozzanattal kapcsolatban ábrázolná. A költségek — beleszámítva az ünnepeltnek szánt 600 korona nyers arany értékű emléklapért árárt is — aláírás útján volnának fedezendőek, mi célból az aláírók számára veretendő ezüst- és bronz-plakettek ára darabonként 25, illetőleg 10 koronába állapított meg.

Ennélfogva tisztelettel kérjük tagtársainkat és a hazafiasan érző nagyközönséget, hogy az ügyet magukévá tévén annak sikere érdekében menél több aláíró t gyűjteni sziveskedjenek, hogy ily módon egy maradandó emlékekkel is lerohassuk Thaly Kálmán nagy érdemei előtt a hála és elismerés adóját.

Az aláírás útján begyűlendő összeget kérjük legkésőbb a jövő 1908. évi február hó 1-ig a Magyar Történelmi Társulat pénztárába beküldeni, hogy a veretendő ezüst- és bronz-plakett számáról tájékozva lehessünk, Budapest, 1907 október 24-én.

Gr. Teleki Géza s. k.
a M. T. T. elnöke.

Barabás Samu s. k.
a M. T. T. jegyzője.

A kamara közgyűlése.

Évzáró közgyűlést tartotta csütörtökön a kerületi kereskedelmi- és iparkamar Szentkirályi Tivadar alelnök elnöksége alatt. Előadók Szávay Gyula titkár, dr. Rédei és Rác segédtitkárok, dr. Szávay fogalmazó voltak.

Napirend előtt az elnökség tett előterjesztéseket intézkedéseiről és titkár ismertette az időközi hivatali ügyforgalmat.

Azán következett a közgyűlés főpontja, melyet általános érdeklődés várt; a kamara, főleg a kereskedelmi- és ipari érdekek szempontjából részletes tanulmány és vizsgálat tárgyává tette az adóreform tervezet törvényjavaslatait. Szávay titkár ismertette a reform alapelveit, dr. Rác vette vizsgálat alá a föld-, ház- és jövedelemadó törvényjavaslatait. — Az előadói tanulmányok anyaga a kormányhoz is fölterjesztve lesz, a közgyűlési jegyzőkönyv és évkönyv mellékletül kinyomva az érdekeltégek szétküldik. A beható tanulmányokért a közgyűlés az előadónak a kamara előismerését nyilvánította.

A napirend további során még egy nagy jelentőségű ügy került megvitatásra: a szövetkezeti törvény tervezete, melyet a kamara már előzőleg bizottságokban behatóan megtárgyalt. A közgyűlés a kereskedelmi érdekeknek fogyasztási szövetkezetek ellen kellő védelmet, másrészt a szolid hitelszövetkezeteknek sérelme nélkül a visszaélések szabályozását lehetővé tevő módosításokat hozott javaslatba.

Általános érdekű volt az élelmiszer drágaság kérdésében a kamara álláspontjának megállapítása is: összefoglalta a kamara azon irányelveket, azon teendőket, melyek szerint a törvényhozás, a kormány, a főváros, vidéki gócpontok és a közgazdasági társadalom együttes erővel e nagy probléma komplexumot megoldhatja.

Megválasztotta a közgyűlés továbbá a kamara új ciklusára a levelező tagokat, kik közé a közgazdasági és közgazgatási élet kiválóságai mellett beválasztott egy kereskedelmi alkalma-

zoltat (Winkler Márton) és egy ipari munkást (Huber József).

Tárgyaltott a polgári perrendtartás reform-javaslatát, mely a kereskedelmi és váltótörvény-széklet és a kereskedelmi ülnökök intézményét, továbbá a pereskereskedelmi könyv követelésekre nézve az eddig illetékességet meg akarja szüntetni. E tekintetben a kamara felterjesztést intézett, ezen intézmények változatlan fenntartását kérve, mert megszüntetésüket a hazai kereskedelmi forgalomra feletle károsnak itéli.

Ipari érdekű ügyekből jelentősebb az 1908. évre, a kamara kerületben tervezett ipari vándortanfolyamoknak előkészítése: a kerületben 20 városban van ily tanfolyam tervbevéve ismét, cipész és szabó iparosok részére.

Nagyszámu vásár-vámügy és hatóságoknak adott iparjogi szakvélemények után a kamarai segélyek kiadmányozását intézte el a kamara. Több ezer koronára rugó összeget osztott ki a kamara oly ipari és kereskedelmi szakoktatói intézmények támogatására, melyeknek törvény által rendelt fenntartója nincs, így azok fennmaradása válságos.

Zenekedvelők Debreczenben.

A debreczeni zenekedvelők köre annak idején pártolás hiánya miatt megszűnt. Most mozzalom indult, hogy Debreczen zenei élete, tehát városunk kulturális fejlődése érdekében Debreczen zenekedvelői újból tömörüljenek s zenekört alakítsanak.

Erre vonatkozólag vesszük a következő felhívást:

Zenei életünk sivársága általánosan ismeretes. Városunkban az 1895-ik évben alakult zenekedvelők köre ezen segíteni kívánt, midőn 6 éven át a zenekedvelőink művészi szükségletének ellátására semmi fáradságot nem kímélt s a rendelkezésre álló csekély eszközzel városunk zeneigényeit mindaddig lehetőleg kielégíteni törekedett, míg a rendezők ügybuzgalma a tapasztalt közönyön, — mely a tovább működésre szükségelt költség beszerzését is lehetetlenné tette — meg nem tört. Emiatt oszlott föl a kör.

Azóta sajnálattal kellett a zene-estélyeket nélkülöznünk s csak elvétve nyílt alkalmunk valamely művészt körünkben meghallgatni, mert azok városunkat többnyire elkerülték, mivel itt nem volt oly egyesület, mely hangversenyeket közvetítette, rendezte s anyagilag is biztosította volna.

E hiányban segíteni s zenei életünknek lendületet adni, városunk minden zeneértő és kedvelő tagjának forró óhaját képezi. Ezen, a zenekörökben általánosan tapasztalt kívánság indított engemet arra, miszerint a városunk zenekedvelőit összehívjam, hogy ez értekezleten tanácskozzanak afelett, vajjon nem látják-e elérkezettnek az időt, hogy társadalmunk zeneértő tagjai tömörüljenek s zenei életünk vezetését, mint arra hivatottak, kezökbe vegyék?

A kezdeményezés megtételét állásomból folyó kötelezettségnek tekintem s ez ok vezettél,

hogy a folyó hó 15-én, vasárnap délután 3 órakor a zenede helyiségében tartandó alakuló gyűlésre az érdeklődőket mély tisztelettel meghívjam.

Fogadja nagyrabecsülésem őszinte kifejezését, mellevl maradtam

Debreczen, 1907 december hó 10-én

Simonffy Emil.

A városi közkórházból.

A kórházi bizottság hétfőn délután ülést tartott, melyen jelen voltak: Körner Adolf tanácsnok elnökléte alatt dr. Ujfalussy József kórházi igazgató, főorvos, dr. Tüdös Kálmán városi tisztí főorvos, dr. Kalmár Barna, dr. Horváth Károly, dr. Csikos Sándor, dr. Dereakassy István, dr. Somogyi Zoltán, Visky Sándor kórházi gondnok, bizottsági tagok és dr. Tóth Emil.

Délután négy órakor nyitotta meg az elnök az ülést, ami után Visky Sándor kórházi gondnok jelentést tett a kórház által a kórház szükségleteinek szállítására hirdetett pályázat eredményéről.

Négy kereskedő adott be pályázatot, Mayer Jenő, Komlóssy Lajos, Deutsch Lajos és Kontsek Géza. A legolcsóbb ajánlatot a Mayer cég tette s előadó javasolja, hogy ezt a céget bizzák meg a szállítással. Kalmár Barna dr. hozzájárul az előadó javaslatához.

Ujfalussy József dr. a régi szállító, Kontsek Géza mellett van. A különbség a négy kereskedő árai között csekély, ezért nem érdemes az eddigi szállítótól megvonni a szállítást.

Tüdös Kálmán dr. óhajta, hogy kössék ki, miszerint a szállított szappanok magyar gyártnyuak legyenek. A legolcsóbb ajánlattevő mellett foglalt állást.

Elnök szavazásra tette fel a kérdést, mire a bizottság úgy határozott, hogy a szállítást a Mayer cégnek adja, mint amely cég a legolcsóbb ajánlatot tette.

Visky Sándor gondnok bejelenti ezután, hogy a kórháznak a szénszállításra kötött szerződése a vállalkozó Salomon Jakob és társa céggel jövő év májusában lejár és a vállalkozó ajánlatot tett a szerződés megújítására.

A vállalkozó a petrozsényi szén árát az eddigi 3 korona 30 fillér helyett 4 korona 10 fillérre és a salgótarjáni szén árát a mult évi 2 korona 85 fillér helyett 3 korona 30 fillérre emelte fel, tekintettel a szénárak emelkedésére. A szerződést három évre ajánja meghosszabbítani.

Tüdös Kálmán dr. kérdi, nem lehetne-e pályázatot hirdetni a szénszállításra.

Visky Sándor előadja, hogy pályázattal nem lehetne eredményt elérni, mivel a salgótarjáni és petrozsényi szének az egész országra szóló szállítását a Salomon cég tartja a kezében.

A bizottság hosszabb eszmecsere után kimondta, hogy a céggel a kötést egy évre megcsinálja, de azt a feltételt, hogy a cég mártonováki szénét is szállítasson, nem fogadta el, hanem csakis salgótarjáni és petrozsényi szénét fogad el. Ugyszintén nem fogadta el a bizottság a cég kikötését a vasuti szállításra vonatkozólag sem, mert Salomon azt a kikötést tette,

hogy a szállítási díjak emelkedését felszámíthassa a városnak.

Visky Sándor javaslatot tett, hogy a különböző pénztézetekben elhelyezett kórházi alapokat összegezzék és a kórházi pénztár kezelésébe adják s hatalmazzák fel a kórház főorvosát, hogy ez összegnek, mely mintegy 2000 koronát tesz ki, a kamatait momentán segélyek céljaira felhasználhassák.

Körner Adolf kívánatosnak tartaná, ha a város közönsége adományokat juttatna a kórházi szegényalapra, mert a kórházból kikerült szegény betegek nagyon rászorulnak a segélyre.

Ezután a kórház megvizsgálásáról szóló jelentést terjesztette elő az elnök.

Tüdös Kálmán dr. előadja, hogy a kórház megvizsgálása alkalmával azt tapasztalta, hogy a kórház bujakóri osztálya túltömött. Ezen az állapoton valahogy segíteni kell.

Horváth Károly dr. kijelenti, hogy a kórház rendkívül szűk és ezért ily túltömött. Most különben is vagy 18—20 új ágat fognak az osztályban elhelyezni.

A bizottság elhatározta, hogy a kórház szűk voltáról jelentést fog tenni a közgyűlésnek és egyuttal kérni fogja a közkórház sürgős kibővítését.

Az ülés délután 6 órakor ért véget.

Népházak.

Azok a szociális reformok, amelyek a munkásnép anyagi helyzetének javítására szolgálnak, évről-évre fokozottabb mértékben veszik igénybe államháztartásunkat s egyre növekedik az a kiadás, amelyet a munkásnép anyagi helyzetének, erkölcsi és szellemi javainak kihasználására fordít az ország. Egészséges, olcsó munkáslakások létesítésére törekednek ma minden államban és ebben a törekvésben előljár Németország sok munkásszervezete, szövetkezete s egyéb jóléti intézménye.

Nálunk ezen a téren a földmivelési kormány munkálkodik, s [a munkáskérdés megoldásának szempontjából fontos eredmények járnak törekvései nyomában. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter kezdeményezésére olcsó munkás- és család-lakások épülnek országzserte s a vármegyék is teljes erővel támogatják a földmivelési kormányt abban a törekvésében, amely a munkásoknak olcsó és kényelmes lakóhelyet biztosít.

A földmivelési kormány ezidei költségvetésében egy új tételre akadunk, mely a gazdasági munkás- és családügyek rovatában 50.000 koronával szerepel s amely összeg Népházak létesítésére fog szolgálni.

Az elnevezés új, a czél azonban, amelyet a Népház szolgálni kíván, régi és jogos óhajtas. Mert nem elég a munkás anyagi helyzetét lehetőleg javítani, arra is kell törekedni, hogy a munkásnép elkerülje azokat a védelemeket, amelyek leselkednek reá a korcsmákból, a mulatóhelyekből, ahová fátársásgosan megszerzett keresményének javarészt viszi.

Ismertes az a lelket és testet egyaránt mételeyező hatás, amelynek minden munkás ki van téve, amikor házon kívül a korcsmákban öli el a nemszak szabed idejének, de a munkára szánt időnek nagy részét. És ha már van is otthona, könnyen hagyja el, hogy máshol keressen szórakozást.

A Népházak létesítésének az a czélja, hogy leszoktatja a munkásnépet a korcsmázásról. A Népházakban lesznek elhelyezve azok az intézmények, amelyeket a munkások érdekében alkottak. Ott fogja megtalálni a segélypénztárt, a népkönyvtárat, a munkásközvetítést, hogy könnyen hozzáférjen mindenhez, amit az ő javára alkottat az állam és a község keze.

A népkönyvtárak a munkások erkölcsi érdekeinek hathatós támogatói, műveltségük színvonalának emelésére alkalmasnak bizonyult eszköz, amely a népies felolvasásokkal együtt

máris számottevő eredménnyel gazdagította azt a törekvést, hogy a munkásnép szellemi és erkölcsi érdekei istápolás nélkül ne maradjanak.

Nemrégiben a munkásjóléti kiállításon láttuk azt a könyvtárt, amelyet a földművelésügyi minisztérium munkásügyi osztálya állított össze a népies nyomtatványokból, amelyekkel a népkönyvtárakat ellátják. Csupa hasznos, okos és szükséges tudnivalók, nagy szakavatottsággal összeválogatott kínesei a népies irodalomnak, amelyekből a munkásnép szellemi ereje táplálkozik. A földművelési kormány költségvetésében 50.000 korona szerepel azokra a kiadásokra, amelyekkel Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a népies irodalom és a sajtó támogatására szánt. Ebből a pénzből szaporítják a népies nyelven írt könyvek számát s tartják fenn azokat a tanulságos folyóiratokat, amelyek a munkások között a hazafias eszméket terjesztik, megismertetik őket a világ eseményeivel, lerontják azokat a tévtanokat, amiket a szociálista sajtó terjeszt és hirdet a munkásnép között.

Bizonyos, hogy ennek a sajtónak nagy része van abban, hogy országszerte hazafias célú munkásszervezetek alakulnak, amelyek napról-napra szélesebb munkatársi köröket csoportosítanak am az eszmék szolgálatába, amelyek a magyar haza iránti szeretetre tanítják a munkást s a nemzetköziségétől mindjobban eltávolítják őket.

Mindazt, amit a hazafias munkásirodalom termelt, azt a Népházakban fogja megtalálni a dolgozó ember, akinek számára az új intézményt készítik.

Hírek.

— Pénzügyi palota építése. Wekerle Sándor pénzügyminiszter megbízásából Margittay miniszteri tanácsos szerdán Debreczenbe érkezett és az illetékes faktorokkal hosszan és behatóan tárgyalt az új pénzügyi palota építése ügyében. A polgármester hivatalos helyiségében volt az értekezlet, amelyen jelen voltak: Weszprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Kovács Gyula alispán, Fauszt Elek pénzügyigazgató, Latinovics Mihály államépítészeti főmérnök, dr. Magoss György, Szilágyi Imre, Vecsey Imre és Aczél Géza. A tanácskozás d. u. 3 órától este félhét óráig tartott. Többféle terv és tervet került szóba, de végleges megállapodásra nem jutottak. Wekerle oly módon kívánja a kérdést megoldani, hogy a pénzügyi palota és a vármegyeháza egy helyre épüljenek, mivel a tervezett új adókönyv értelmében a megyei törvényhatóság még szorosabb összeköttetésben lesz a pénzügyigazgatósággal és így az együtt működés megkönnyíthető lesz.

— A Csokonai körből. A Csokonai-kör f. hónap 18-án felolvasó ülést tart. Fiók Károly, a kollégium filologiai tanára szemelvényeket mutat be a szanszkrit irodalomból; utána Koncz Ákos tb. tanácsnok „Az arany asszony” címen debreczeni tárgyú elbeszélést olvas fel, Molnár István dr. Verlainek, a jeles francia költő műveit mutatja be, végül Gál Zoltán beszél apróságokat a divatról.

— Kinevezés. A király Hoffmann József törvényszéki bírónak, igazságszolgáltatásunk egyik kiváló tagjának az ítélőtáblai bírót címét és jellegét adományozta. A kinevezés híre az egész városban ozatlan örömet keltett.

— Révész Bálint özvegyének temetése. Nagy részvét mellett temették el f. hónap 10-én néhai Révész Bálint püspök özvegyét. A tiszteletreméltó és minden női érzékben ékeskedő urasszony magas kort ért

el, míg végre visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetésén megjelent Weszprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, a városi tanács több tagja és a közönség ezrei. Kihűlt porhüvelye felett Szépe György felkészd mondott szívhez szóló gyászbeszédet.

— Uj találmány. Moskovits József férfinézabó érdekes találmányra kapta meg a szabadalmat. Egy biztonsági zseb az, amelyet minden ruhán egy lehet alkalmazni, hogy benne az értéktárgyak gondosan elzárhatók és sem kivenni, sem valami zsebmetszőnek a zsebet kivágni nem lehet.

A találmányzseb szövetelemből készül és a zsebbe egy illeszthető be, hogy annak csupán a záró kis része áll ki. A szövetelemez zsebből aztán a kabátban négy irányban húzódik el a biztonsági kápos.

Az érdekes találmány hamar gyakorlativá válik, mert nem lehet rá óvat, hogy azt a zsebet akármilyen zsebmetsző is kivághassa. Őgyesen, ötletesen van beállítva s a mi a fő, hogy a kabátot nem nehezíti.

A sikerült találmány Moskovits József feltaláló szabadalma. — Zászlóavatás. A hajdumegegy negyvenvalóság és függetlenségi párt új zászlóját holnap avatják fel. A zászlóányi tisztet Weszprémy Istvánné urasszony vállalta el. Az ünnepségre a rendezőség a következő meghívót bocsátotta ki:

A hajduvregegyi függetlenségi és 48-as párt 1907. évi december hó 15-én délelött 10 órakor Debreczenben az „Arany-Bika” szálló nagytermében tartandó diszközgyűlésén nagyságos Weszprémy Istvánné urnó, mint zászlóánya védsége mellett zászlóavató ünnepséget rendez a következő programmal:

1. A diszközgyűlést megnyitja Weszprémy István pártelnök.
 2. A zászlóánya meghívása küldöttség útján és fogadtatása.
 3. Himnusz. Éneklí a hajduböszörményi, hajdunánási és hajduszoboszlói daloskörök együttes kara.
 4. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Balhazár Dezső.
 5. A zászló felavatása a zászlóánya által.
 9. „Bocskay zászlója” óda. Irta és előadja dr. Benedek János.
 7. Szózat. Éneklí a hajduböszörményi, hajdunánási és hajduszoboszlói daloskörök együttes kara.
 8. A diszközgyűlés bezárása.
- A diszközgyűlés után délután 1 órakor társas ebéd lesz „Arany-Bika” nagytermében.

— Méliusz- és a többi nagy ösök síremlékeit kutató bizottság Oláh Károly tanácsnok elnöklése mellett tegnap ülést tartott. Ez ülésen Lofkovits Arthur muzeumi igazgató lezámolt a Méliusz sírja keresése körül okt. 5—11. napjain felmerült kiadásokról, amelyek a síremlékek beszállításával együtt 175 K 04 fillért tesznek. Ezután a bizottság a városi muzeumnak ezen ásatásokról szerkesztett kimerítő jelentését tárgyalta s elhatározta, hogy azt a muzeummal egyetértve rajzolják és térképekkel illusztrálva külön füzetben kinyomatja s minden érdekelteket és érdeklődő testületeknek, illetve ezek tagjainak megküldi. Tavasz kinyitásával a Kossuth-utcai temető legnagyobb dombján, ahová Debreczennek sok egyházi- és világi kitünőségét temették a mult századokban, a kutatást tovább folytatja; az egész dombot tervszerűen felásatja. Az egyházkerületől, a presbiteriumtól s a városi tanácstól kérni fogja, hogy felhívást intézzenek azokhoz, akik a régi nagynevi ösök nyugvó helyeire és emlékeire nézve adatokat rendelkeznek, hogy azokat a bizottsággal közöljék. — Balogh Ferenc hitman, egyháztörténet-tudós, a bizottságnak is tagja, a kinyomatanó jelentésről ekképen nyilatkozott annak szerkesztője előtt: „Már is többet látunk, mint eddig láttunk s lehet még többet fogunk látni. Az a mécses, amit ön (t. i. a jelentés szerzője), gyűjtött az ösök sírja fenekén, talán nagyobb világság első sugára leendő.”

— Könyvvezetői állás a városi nyomdánál. A tanács keddi ülésén elhatározta, hogy a város könyvnyomdájánál könyvvezetői állást szervez. Erre vonatkozólag pályázatot hirdetnek, mely december 25-én jár le. Az állás 2000 korona törzsfizetés és 400 kor. lakbér javadalmazással van egybekötve.

— Képvásárlások. A képviselőtársaság kiállított képek közül a városi tanács megvette Margittay Tihamérnak „Ugratás -át és Rottmann „Sári tréfal”-ját. Kovács József polgármester Mucknak egy képét és Magoss György dr. főügyész Ruboviss Márk „Alkonyát” vásárolta meg.

A kivándorlás. A belügyminiszter a hazatérők dolgában valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez körrendeletet intézett, amelyben rámutat arra, hogy az amerikai válság következtében tömegesen térnek haza azok, akik az utóbbi évtized folyamán az Egyesült-Államokba kivándoroltak. Megbízható adatok szerint Hamburgból 6000, Brémából 3870, Anversből 2300 visszavándorló érkezik meg e héten. Ezeknek körülbelül fele a magyarok közül kerül ki. Az Egyesült-Államokban beállott gazdasági válság és az annak kényszerítő hatása alatt bekövetkezett tömeges visszavándorlás — mondja a körrendelet — az itteni hatóságokra fölülte fontos és sürögő feladat ró. Gondoskodni kell arról, hogy mindazok, kik részt vettek, mert e válságról még tudomásuk nincs, másrészt talán, mert jelentőségéről és terjedelméről nem helyesen lettek tájékoztatva és most készülnek kivándorlásra, szándékukról lebeszéltesse. Az ország többi pontjáról jött jelentések szerint ugyanis, bár a kivándorlásra felkészültek túlnyomó részét a riászó hírek visszatartják és legtöbbje már is elhatározta, hogy a viszonyok kifejlődését megvárja, mégis nagyobb számban akadnak olyanok, kik valószínűleg kelletlen ügynökök sugalmazásaira hallgatva, a kikötővárosok felé megkezdtek utjukat. A körrendelet ezért felszólítja a hatóságokat, hogy az utveleket kért, vagy nyert embereket s általában aflakosság ama rétegeit, melyek napilapok útján az eseményekről tudomást nem nyerhetnek, kolló alakban kimerítően tájékoztassák s komolyan és nyomatékosan figyelmeztessék, hogy kivándorlásuk által ez idő szerint csupán anyagi károsodásuknak s testi épségük veszedelmébe sodródásnak tessék ki magukat. Gondoskodni kell arról is, hogy a visszavándorlók közül mind azok, kik vagyon, vagy hozzátartozók hiányában már visszaérkezésük pillanatában napi munkára lesznek utalva, a hatóságok részéről kellő támogatást nyerjenek és részükre képességeknek megfelelő munka lehetőleg biztosíthatassék.

— Értésítés. Alólírott előjáróság ezennel értesíti a debreczeni izr. szent-egylet tagjait, hogy az egylet választóinak az 1908-ik évben megjelentendő választásokra érvényes betérnede névjegyzékét az alapszabályok 64. és 75. §-ai értelmében összeállította és azzal 10 (tíz) napi időtartamra, vagyis f. évi december hó 17-ik napjáig bezárólag az egyleti irodában (József kir. h.-u. 26. sz.) közszemlére kitélte, mely idő alatt akár jogszólatlan kihágás, akár jogtalan felvétel miatti fellebbezések ugyanott írásban benyújthatók. Debreczen, 1907 december hó 5-én. A debreczeni izr. szent-egylet előjárósága.

— Szemétegető telep Miskolcon. Miskolcra tudósított írja hogy Szentpál István dr. polgármester e napokban mutatta be a városi képviselőtestületi tagoknak a város két új intézményét, a szemétegető telepet és a jéggyárat. Mindkét intézmény létesítése élenk bizonyosága annak, hogy Miskolc város egyike az ország legnagyobb kereskedelmi és ipari városainak. Szemétegető telepe — a nem működő fűmelt kivéve — első az országban. Vigner Gyula miskolci iparfelügyelő állította össze s oly tökéletesen működik, hogy egy kazánnal már is 60 lóerőt fejt ki s mire a második kazán fölépül, 120 lóerővel fog dolgozni. Eddig Bécseből, Triestből és Kopenhágából jelezték, hogy meg fogják tekinteni a telepet. A szemétegető hajtja a

közei jéggyárat és ez fogja hajtani a tavasszal építendő vízvezeteki és csatornázási művek gépeit is, ami által a város évenként óriási összegű megtakarítást fog nyerni s a szemetet is megemisszi. A jéggyár naponta 100 métermáza jéget képes előállítani. Mindkét intézmény létesítése Szentpál István dr. polgármester érdeme.

— A karácsony előtti vasárnapi munkaszünet felfüggesztése. Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a kereskedők körében nagy megűkötözést keltett a kereskedelemügyi miniszternek az az intézkedése, hogy a karácsony előtti vasárnapi munkaszünetet nem akarja felfüggeszteni. A miniszternek ez az elhatározása arra bírta Sándor Pál országgyűlési képviselőt, hogy kérdést intézzen a munkaszünet felfüggesztése dolgában, azonban törölte az interpellációt, mert a miniszter ugy oldotta meg a dolgot, hogy december 22-én déli 12 óráig nyitva lehetnek az üzletek.

— Gyárosok gyűlése Debreczenben. A magyar gyáriparosok országos szövetsége csak nemrég alakította meg a fiókját Debreczenben s az ipari életnek máris jelentékeny faktora lett. A felszínre kerülő kérdéseket mindig állandó figyelemmel kíséri és irányítja. Nagyszerűnek érkezik a szövetség legújzelebbi gyűlése is, melyen nagyfontosságú ügyek kerülnek Debreczenbe. De meg ezekből is ki kell emelnünk Szántó Győző Debreczenben társas kerttelepek létesítésére vonatkozó indítványát, mely közfigyelemre tarthat számot. A meghívó szövege a következő: A debreceni fők f. év december hó 18-án délután 2 órakor a kereskedelmi és iparkamara kistanácsstermében tartandó ülésére a tagokat meghívja Szántó Győző elnök. Tárgysorozat: I. Elnöki jelentés. Központ működéséről. — Kivándorlasi ankét. — Bevándorlás. — Munkásbiztosítói pénzár megalkulása. — Pécsi kiállítás. — Szabadalmi kiállítás. — Londoni kiállítás. — Személyi ügyek. II. Adóterjem. Ismertetni dr. Hegedűs Loránt M. Gy. O. Sz. Igazgatója. III. Debreczen iparpolitikája. IV. Társas kerttelepek. Ismertetni Szántó Győző elnök. V. Műszaki kamarák. VI. Kövezetvám ügyek. VII. Vasuti ügyek. VIII. Indítványok.

Megyei tisztújítás Osnadában. Csanád vármegye törvényhatósága, a héten tartotta meg Návay Tamás főispán előklésével általános tisztújító közgyűlést. A közgyűlésen a megyebizottsági tagok igen nagy számmal vettek részt. A gyűlés megnyitása után Hervey István alispán bejelentette a tisztikar lemondását s átadta a vármegye pecsétjét Návay Tamás főispánnak, a ki meleg, elismerő szavakkal emlékeztet meg a tisztikarnak a nemzeti küzdelem alatt tanúsított hazafias magatartásáról. Ezután elvégezték a választást. Alispánna egyhangulag újra megválasztották Hervey Istvánt, a ki nyomban letette a főispán kezébe az esküt, átvette fölte újra a megye pecsétjét. S lelkes beszédben különösen szociális törekvéseket hangoztatta a közgazgatás és a tisztikar jövő programjáról szólott. A tisztikar megalapítása a következőleg történt: főjegyző lett: Tarnay Ivor, I. aljegyző: Vajda Jenő, II. aljegyző: Tarnay Jenő, III. aljegyző: Vértán Endre, árvászeki elnök: Haasz Sándor dr., árvászeki elnökök: Tarnay Ákos, Petrovics György dr. és Bánffy József; tiszti főügyész: Dózsai Sámuel dr., főszolgabíró: a középponti járásban: Thaisz Géza, a nagylaki járásban: Petrovics Mihály, a battonyai járásban: Spilka Anta I., a kovácszházi járásban: Kóvér Béla. Szolgabírók: Elacsz Béla, Szállási Kálmán, Urbanics Kálmán és Eleaszkay Kázmér dr. A vármegye régi tisztviselői közül kimaradt a választáson Szojka Kálmán nagylaki járási főszolgabíró, a ki a vármegye közönségének bizalmát a nemzeti küzdelem alatt tanúsított magatartásával viszonozte el. A közgyűlés végén Just Gyula hosszabb beszédben emlékeztet meg a vármegye tisztikarának a nemzeti küzdelemben tanúsított magatartásáról s biztosította az ujonnan megválasztott tisztikart a megbízottság mindenkor támogatásáról.

A füst a nagyvárosok levegőjében. Rubner, berlini tanár az idei nemzetközi közegészségügyi kongresszuson tartott előadást, amelyben kijelentette, hogy a nagyvárosok levegőjének megromlásában a kőszén vagy barnaszén elégekcor képződött korom és gáz játszza a főszerepet. Megállapíthatni a levegőben lebegő korom mennyiségét. Berlinben 1 köbcentiméter levegőben 0.140 milligramm korom van. A városi levegőben több szénlevegő, mint a vidékiben; vannak benne illékony, elégethető szénvegyületek is. Amely nagyvárosban csak kőszénrel, meg barnaszénrel tüzelnek, annak levegőjében kénessav (a berlini levegőben 1.5–2.0 ezredgramm 1 köbcentiméterben); továbbá jelentékeny mennyiségű salétromsav van. E szennyeződések jelentékenyen megváltoztatják a légkör fizikai sajátosságait és e révén közvetve ártanak a higiénés viszonyoknak. Fontos ezen levegőállapot folytonos ellenőrzése, ami az egészségügyi közigazgatás feladata. A városok építési szabályzatában arra kell törekedni, hogy az újabb gyártelepek olyan helyre kerüljenek, ahol a kellő elvezetés a legbiztosabb, A rendőrhatalóságoknak pedig kötelessége lenne, hogy szigorubbán felügyeljenek a kémények erős füstölésére. A közönséget fel kell világosítani a füsttel való levegőszennyeződés ártalmas voltáról.

Ambrus Zoltán-Naptár. A Révai Testvérek Iro. Intézet R-T. az alatt a cím alatt adta ki a Révai Kalendárium 1908. évi folyamát. S ezental évről-évre változó, egy-egy fontos irodalmi mozzanathoz fűződik lesz a cím. Annak a törekvésnek akartak a kiadók ezzel kifejezést adni, hogy ezt a páratlanul kedvelt naptárt fokozottabb mértékben állítsák a jeles irodalmi alkotások propagálásának a szolgálatába. A törekvés dicséretes s a kezdet szerencsés, mert hiszen kétségtelen, hogy Ambrus Zoltán összes munkáinak a megjelenése a modern magyar irodalmi élet egyik legjelentősebb eseménye. Az Ambrus Zoltán-Naptár olvasmányi része teljesen Ambrus Zoltán írói egyéniségének a méltatásával foglalkozik; a maga kerekdedségében érdekes, összeállításban ötletes olvasmány ez a mozaik, melynek apró köveit irodalmunknak jelesei szolgáltatták. Az olvasmányi részt a magyar irodalom bő ismertető jegyzéke követi. A naptár külső kiállítása jó izlésre vall s ily kiadványoknál meg nem szokottan előkelő. Az Ambrus Zoltán-Naptárt a kiadóhivatal — VIII., Üllői-ut 18. — ingyen küldi meg azoknak, a kik levelezőlapon kériik.

17,986—1907. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező:

a város közvetlen közelében a cs. és kir. huszár-laktanyával szemben fekvő két hold 1545 négyszögöl terjedelmű Hegedüs-féle majorsági föld az 1908. évi október 1-től kezdődő három évre;

továbbá a Baranyai-féle ház 22 hold 864 négyszögöl onodó földje az 1908. évi október 1-től kezdődő hat évre;

a Hatvan-utcai tilalmas nevű 103 hold 1555 négyszögöl területű föld vagy lejeltetés, vagy szántásvetés céljaira az 1908. évi október 1-től kezdődő hat évre a f. évi december hó 17-ik napján délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatni fognak.

Erről az árverelni szándékozók azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek a város számvetői hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Árverelők kötelesek a kikiáltási ár 10%-a bántatpénz készpénzben az árverelő bizottságnál letenni.

Debreczen, 1907 december 2.

A városi tanács.

17,991.
1907.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező Rickl Gizella-féle 11 hold 496 □öl, Szikszay-féle 1 hold 1499 □öl és Vásári-féle 2 hold 478 □öl kiterjedésű földek f. évi dec. hó 17-én d. e. 9 órakor a városháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Miről az árverelni szándékozók azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek a számvetőségneél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és hogy bántatpénzül a kikiáltási árnak 10%-a készpénzben az árverelő bizottság kezébe leteendő.

Debreczen, 1907 december hó 9-én.

A városi Tanács.

17,999. és 17,295.
1907.

Árverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tulajdonát képező 575 □öl területű Bornyász-féle homokkerti szőlő a rajta levő épületekkel együtt, a f. évi dec. hó 17-én d. e. 9 órakor a városháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Miről az árverelni szándékozók azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek a számvetőségneél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és hogy bántatpénzül a kikiáltási árnak 10%-a készpénzben az árverelő bizottság kezébe leteendő.

Debreczen, 1907 december hó 9-én.

A városi Tanács.

18,741.
1907.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város könyvnyomdávállalatánál ujonnan szervezett *könyvvezetői* állásra pályázat hirdetetik.

Ezen állás 2000 (Kettőezer) korona fizetéssel, 400 (Négyszáz) korona lakbérrel s mindenkor 5—5 évi szolgálat után 100—100 (Egyszáz) korona korpóllékkal van egybekötve.

A megválasztandó a városi nyugdíjintézetnek tagja lesz s az évi tiszta haszonból 2 (Kettő) % jutalékban részesül. — Fizetését és korpóllékát havonként, lakbérét $\frac{1}{4}$ évenként előre kapja.

Pályázhatnak mindazok, kik a kettős könyvveliteli teendőkben teljes jártassággal bírnak, mérlegképesek. Gyakorlati kereskedelmi képzettséggel bírók, első sorban pedig a nyomdai, papír, könyv, vagy más rokon szakmában már működtek, előnyben részesülnek. — Az állás lehetőleg 1908. évi január hó folyamán elfoglalandó.

Pályázati kérvények bezárólag f. évi december hó 27-ik napjának déli 12 órájáig a polgármesteri hivatalban adadandók be.

Debreczen, 1907 december hó 9-én.

A városi Tanács.